

320 Das Werk Edith Steins in Polen

335 Bibliographische Hinweise

Janina Adamska und Zdzisław Florek

Edith Stein hat durch ihr Lebenszeugnis bei vielen Polen großes Interesse gefunden. Nach ihrer Seligsprechung am 1. Mai 1987 in Köln wurden Edith-Stein-Gesellschaften in Warszawa, in Poznań, in Wrocław und in Legnica gegründet. In wissenschaftlichen Kreisen wird vor allem ihr philosophisches Werk untersucht.

Polen haben ein positives Verhältnis zu Edith Stein, weil sie in Breslau (Wrocław) geboren wurde, eine tiefe Freundschaft zu Roman Ingarden pflegte und in Auschwitz (Oświęcim) den Tod durch Vergasung erlitt. Diese Verbindungen fördern den Dialog zwischen Juden und Katholiken, Polen und Deutschen.

Trotz des wachsenden Interesses an ihrer Person und an ihrem Werk bemühen sich Verleger viel zu wenig um die Herausgabe des Gesamtwerkes. Jetzt, da ihre Werke in deutscher Sprache vorliegen, wäre es angebracht, sie auch in polnischer Sprache zu veröffentlichen. Einblick in die Rezeption Edith Steins in der polnischen Literatur gibt die folgende Auswahl. Die Schriften werden in polnischer Sprache genannt, die deutsche Übersetzung ist in Klammern angefügt.

1. *Werke von Edith Stein*

- : *Światłość w ciemności. Wybór pism duchowych Edyty Stein. Tom I: Autobiografia (Aus dem Leben einer jüdischen Familie), tom II: Wiedza Krzyża i Twierdza duchowa (Kreuzeswissenschaft und Die Seelenburg).* Kraków 1977. Übersetzung: Janina Adamska.
- : *Z własnej głębi. Wybór pism duchowych Edyty Stein. Tom I: Listy (Selbstbildnis in Briefen, ESW Band VIII und IX), tom II: Pisma różne.* Kraków 1978. Übersetzung: Janina Adamska.

Diese beiden Bände enthalten folgende Texte von Edith Stein:

- *Sposoby osiągnięcia wewnętrznego uciszenia (Wege zur inneren Stille),*
- *Etos zawodów kobiecych (Das Ethos der Frauenberufe),*
- *Zawód (powołanie) mężczyzny i kobiety według natury i łaski (Beruf des Mannes und der Frau nach Natur- und Gnadenordnung),*
- *Tajemnica Bożego Narodzenia (Das Weihnachtsgeheimnis),*
- *Teresa z Avila (Teresia von Avila),*
- *Teresa od Jezusa wychowawczyni ludzkiej osobowości (Eine Meisterin der Erziehungs- und Bildungsarbeit: Teresia von Jesus),*
- *Modlitwa Kościoła (Das Gebet der Kirche),*
- *Gody Baranka (Hochzeit des Lammes),*

- Drogi poznania Boga (Wege der Gotteserkenntnis).
- : Pisma: tom I: Autobiografia (Aus dem Leben...); tom II: Listy (Selbstbildnis in Briefen, ESW Band VIII und IX, 2. Auflage). Kraków 1982. Übersetzung: Janina Adamska.
- : Wiedza Krzyża, tom I: (Kreuzeswissenschaft, 2. Auflage). Kraków 1995. Übersetzung: Janina Adamska.
- : Byt skończony a byt wieczny (Endliches und Ewiges Sein). Poznań 1995. Übersetzung: Janina Adamska.
- : Z dociekań nad bytem skończonym und bytem wiecznym w: Kierunku Boga (Auswahl aus Endliches und Ewiges Sein, caput 5,6,7). Warszawa 1982. Übersetzung: Janina Adamska.
- : Kobieta, jej zadanie według natury i łaski (Die Frau, ihre Aufgabe nach Natur und Gnade). Tuchów 1995. Übersetzung: Janina Adamska.
- : O zagadnieniu wczucia (Zum Problem der Einfühlung). Kraków 1988, in: Znak. Übersetzung: Danuta und Jerzy Gierul.
- : Spór o prawdę istnienia, Listy Edith Stein do Romana Ingardena (Briefe an Roman Ingarden). Kraków-Warszawa 1994. Übersetzung: Małgorzata Klentak-Zabłocka, Andrzej Wajs.

2. Biographien

Bücher

- Adamska, J.: O nocy, któraś prowadziła. Kraków 1973.
- : Prawda o miłości. Kraków 1975.
- : Błogosławiona Edyta Stein. Kraków 1988.
- : Zadna kobieta nie jest tylko kobietą. Poznań 1996.
- : Próba biografii i wybór listów, w: W nurcie zagadnień posoborowych, tom X. Warszawa 1977.
- Gerl, H. B.: Edyta Stein i jej działalność na polu naukowym i w służbie Kościoła, tłum.: Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego, Konkurs Naukowy 1986/87. Mała poligrafia. Lublin.
- Hoffmann, M.: Na każdy dzień myśli Edyty Stein, Verbinum. Katowice 1995.
- Jägerschmied, A.: Edyta Stein – historia życia, tłum.: Małgorzata Hoffmann, w: W drodze. Poznań 9 (1982) 14–31.
- Mądrość Krzyża: Myśli. Wrocław 1988.
- Muzeum Historyczne we Wrocławiu: Edyta Stein. Dzieje pewnej rodziny. Towarzystwo im. Edyty Stein we Wrocławiu. Wrocław 1991.
- Neyer, A.: Edyta Stein. Dokumenty i fotografie, tłum.: Wanda Zakrzewska. Kraków 1987.
- Teresa Renata od Ducha Świętego: Edyta Stein – filozof und karmelitan-ka, tłum.: M. Kaczmarski, Editions du dialogue. Paris 1987.
- Wetter, F.: Edyta Stein. Powołana do prawdy – przez Krzyż błogosławiona, tłum.: K. Lewicki. Wrocław 1991.

*Aufsätze**Im Bereich der Philosophie*

Edyta Stein albo filozofia i krzyż, Znak-Idee 1, Kraków 1989.

(Unter dieser Überschrift wurden mehrere Aufsätze herausgegeben:

- Conrad-Martius, H.: Moja przyjaciółka Edyta Stein, tłum.: Juliusz Zychowicz,
- Przywara, E.: Edyta Stein, przejrzystość i milczenie, tłum.: Juliusz Zychowicz,
- Secretan, Ph.: Istota i osoba. Przyczynek do poznania Edyty Stein, tłum.: Stanisław Cichowicz,
- Siemianowski, A.: Teocentryczna antropologia Edyty Stein,
- Gorczyca, J.: Edyta Stein o intelektualistach,
- Nota, J. H.: Edyta Stein a projekt encykliki przeciwko rasizmowi i antysemityzmowi, tłum.: Juliusz Zychowicz,
- Kalendarium życia E. Stein).

Adamska, J.: Zło dobrem zwyciężaj. Filozoficzny aspekt dobra i zła według Edyty Stein, w: Zeszyty karmelitańskie. Poznań 3/10 (1995) 43–52.

– : Edyta Stein. Natura i wolność – wstęp i przekład z pracy Edyty Stein (Ontische Struktur der Person und ihre erkenntnistheoretische Problematik, ESW VI) w: W drodze. Poznań 9 (1982) 7–13.

Bettinelli, C.: Edith Stein o drogach poznania Boga, tłum.: I.P. Góra, w: W kierunku Boga. Warszawa 1982, 220–232.

Grzegorzczak, A.: Skłok na przepaści. Edyta Stein poszukiwanie prawdy, w: Zeszyty karmelitańskie. Poznań 1/8 (1995) 107–122.

Ingarden, R.: O badaniach filozoficznych Edith Stein, w: Znak. Kraków 202(1971) 389–409, zweite Aufl. Znak. Kraków 1988.

Stoń, Z.: Edyta Stein o istnieniu Boga, w: W drodze. Poznań 9 (1986) 73–75.

Strójuwias, K.W.: Między sferą dobra i zła. Kondycja osoby ludzkiej według Edyty Stein, w: Zeszyty karmelitańskie. Poznań 3/10 (1995) 53–60.

Turnau, J.: Filozofia, miłość i krzyż w: Gazeta Wyborcza. Gdańsk 5–6 sierpnia 1995.

Im Bereich von Theologie und Spiritualität

Adamska, J.: W poszukiwaniu prawdy, Edith Stein – s. Teresa Benedykta od Krzyża, karmelitanka, w: Znak. Kraków 1967/1968, 553–569.

– : Edyta Stein, w: W drodze. Poznań 9 (1982) 3–6.

– : Edyty Stein spełnienie w wierze. Na podstawie listów do Romana Ingardena, w: Zeszyty karmelitańskie. Poznań 2/5 (1994) 103–115.

– : Wolność w życiu i refleksji teologicznej Edyty Stein, w: Zeszyty karmelitańskie. Poznań 3/4, 6/7 (1994) 131–146.

– : Fenomen samotności w życiu Edyty Stein, w: Zeszyty karmelitańskie. Poznań 1/8 (1995) 131–142.

- : Kształtowanie się eklezjalnej świadomości Edyty Stein, w: *Zeszyty karmelitańskie*. Poznań 2/9 (1995) 83–96.
- Hoffmann, M.: Edyta Stein – dar, wezwanie i obietnica, w: *W drodze*. Poznań 8 (1987) 65–71.
- Machnac, J.: Edyta Stein – znak pojednania, w: *Logos i Ethos*. Kraków 1 (1992) 149–153.
- : Kto szuka prawdy, ten szuka Boga, w: *Logos i Ethos*. Kraków 1 (1992) 111–113.
- Maria Teresa od Jezusa: Świętość Edyty Stein, w: *Karmel*. Kraków 1 (1990) 30–34 und 2 (1990) 41–45.
- Neyer, A.: Edyta Stein – kierownik duchowy, tłum.: Karol Strójwąg, w: *Karmel*. Kraków 4 (1989) 19–25.
- Podelski, Cz.: Szukała prawdy, znalazła Boga, w: *Apostolstwo chorych*. Katowice 9 (1990) 9–11.
- Tarnowski, K.: Edith Stein i mistyka, w: *W drodze*. Poznań 9 (1979) 28–38.